

Stanowisko

Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia „Metropolia Warszawa” w sprawie mechanizmu dofinansowania projektów z obszaru Regionu Warszawskiego Stołecznego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

W związku z aktualnym stanem prac nad określeniem warunków dofinansowania projektów w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, dążąc do optymalizacji w/w warunków dla projektów z obszaru Regionu Warszawskiego Stołecznego (RWS), Zarząd Stowarzyszenia „Metropolia Warszawa” przedstawia następujące rekomendacje.

Planowane w programie Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 (FEM) rozwiązania w zakresie dofinansowania projektów z obszaru RWS, opierające się na schemacie stóp współfinansowania projektów dla poszczególnych kategorii regionów UE, niosą poważne ryzyko wykluczenia słabiej rozwiniętych jednostek samorządu terytorialnego (JST) metropolii warszawskiej z możliwości realizacji inwestycji i innych projektów w ramach w/w programu. Bazowa maksymalna stopa dofinansowania dla projektów obszaru RWS miałaby wynieść zgodnie z regulacjami UE 50% kosztów kwalifikowalnych, podczas gdy dla pozostałej części województwa mazowieckiego kształtowałaby się ona na poziomie 80% kosztów kwalifikowalnych. Oznacza to 2,5-krotny wzrost niezbędnego wkładu własnego do każdego projektu w stosunku do okresu 2014-2020.

Taka sytuacja byłaby szczególnie krzywdząca dla JST, które nie uczestniczyły w realizacji projektów w formule Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) w okresie programowania UE na lata 2014-2020 z uwagi na pozostawanie poza zasięgiem terytorialnym Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego, a także dla JST, które aktualnie nie mają realnych możliwości wsparcia ze środków budżetu państwa w ramach programów rządowych. Efektem realizacji takiego scenariusza byłoby pogłębienie dysproporcji rozwojowych pomiędzy lepiej i słabiej rozwiniętymi obszarami metropolii warszawskiej, w szczególności JST „obwarzanka” RWS.

Jednocześnie wskazujemy, że w ramach programu FEM nie została dotychczas określona możliwość realizacji projektów samorządów lokalnych z RWS w ramach priorytetów programu objętych mechanizmem pro-rata. Mechanizm ten, stosowany już w programach krajowych w okresie programowania 2014-2020, pozwala na uśrednienie stóp współfinansowania projektów w ramach jednego programu w przypadku różnych kategorii regionów.

W kontekście powyższego oraz z uwagi na przewidzianą w regulacjach UE stopę dofinansowania projektów dla pozostałej części województwa mazowieckiego na poziomie 85%, tj. wyższym niż w okresie programowania 2014-2020, Zarząd Stowarzyszenia „Metropolia Warszawa” wnosi o wypracowanie w ramach programu FEM uzupełniającego mechanizmu wyrównawczego dla słabiej rozwiniętych JST w RWS, opartego o zabezpieczenie części wkładu własnego do projektów z obszaru tych JST w wysokości 10% kosztów kwalifikowalnych ze środków budżetu województwa mazowieckiego. Dodatkowo w naszej ocenie kluczowe jest także podjęcie przez samorząd województwa mazowieckiego wszelkich działań na rzecz wdrożenia zapisów Kontraktu Programowego dla Województwa Mazowieckiego w zakresie zapewnienia przez stronę rządową jak najwyższego wkładu ze środków budżetu państwa do projektów z obszaru RWS.

ul. Twarda 18

00-105 Warszawa

+48 881 942 414

NIP: 5222579606

KRS: 0000203026

sm.waw.pl

biuro@sm.waw.pl

Niezależnie od zaproponowanych powyżej rozwiązań, dążąc do wyrównywania potencjałów realizacji projektów z obszaru RWS proponujemy dodatkowo wdrożenie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 mechanizmu przeciwdziałającego wyżej wskazanemu zagrożeniu rozwojowemu. W celu zapewnienia korzystnych warunków wsparcia dla słabiej rozwiniętych JST, postulujemy przyjęcie zróżnicowanych stóp współfinansowania ze środków UE dla projektów z obszaru RWS, realizowanych w ramach instrumentu ZIT, gdzie:

- dla projektów z JST, położonych poza Warszawskim Obszarem Funkcjonalnym z okresu programowania 2014-2020: 60% kosztów kwalifikowalnych
- dla projektów z JST Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego z okresu programowania 2014-2020 z wyłączeniem m.st. Warszawy: 50% kosztów kwalifikowalnych
- dla projektów z obszaru m.st. Warszawy: 40% kosztów kwalifikowalnych.

Proponowany podział bierze pod uwagę między innymi potencjał pozyskiwania środków pomocowych UE z okresu programowania 2014-2020 i stworzy zachętę do ubiegania się o dofinansowanie projektów dla JST, które dotychczas nie uczestniczyły w mechanizmie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 z alokacją funduszy UE w wysokości blisko 170 milionów EUR.

Wyższy poziom wsparcia dla JST w RWS poza m.st. Warszawą jest także uzasadniony przewidywanymi warunkami wsparcia projektów w metropolii warszawskiej w ramach ogólnopolskiego programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, gdzie ramach alokacji dot. mobilności miejskiej preferowane będą projekty fazowane, z gotowością do złożenia wniosku o dofinansowanie do połowy 2024 roku, co oznacza, że w pierwszej kolejności środki będą przeznaczone na dofinansowanie projektów szynowych z obszaru m.st. Warszawy.

Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia „Metropolia Warszawa” jednocześnie ocenia, że ewentualne alternatywne rozwiązania na rzecz preferencji dla określonych obszarów RWS w dofinansowaniu projektów w ramach programu FEM niosą ryzyko nadmiernego skomplikowania procesu oceny i kwalifikacji określonych projektów do dofinansowania, przy jednoczesnym braku zapewnienia odzwierciedlenia realnego potencjału rozwojowego poszczególnych JST.

Należy mieć na uwadze, że potencjał dla realizacji przez samorządy lokalne projektów współfinansowanych ze środków UE jest w istotnej mierze uzależniony od możliwości zapewnienia środków na wkład własny do w/w projektów. Ma to szczególne znaczenie w obecnej i przewidywanej w najbliższym czasie sytuacji finansowej, związanej m.in. z obowiązującym systemem podatkowym i sytuacją społeczno-gospodarczą kraju, podczas gdy duża część JST w RWS charakteryzuje się podobnymi wskaźnikami finansowymi i statystycznymi oraz potrzebami rozwojowymi, jak JST z pozostałej części województwa mazowieckiego, w tym także JST graniczące z RWS.

Stowarzyszenie
METROPOLIA WARSZAWA
PREZES ZARZĄDU

Michał Olszewski